
OFFERYNNAU STATUDOL CYMRU

2012 Rhif 969 (Cy.126) (C.31)

Y GYMRAEG, CYMRU

**Gorchymyn Mesur y Gymraeg
(Cymru) 2011 (Cychwyn Rhif 4) 2012**

Gwnaed - - - - 27 Mawrth 2012

Mae Gweinidogion Cymru, drwy arfer y pwerau a roddwyd iddynt gan adrannau 150(5) a 156(2) o Fesur y Gymraeg (Cymru) 2011(1), yn gwneud y Gorchymyn a ganlyn:

Enwi

1. Enw'r Gorchymyn hwn yw Gorchymyn Mesur y Gymraeg (Cymru) 2011 (Cychwyn Rhif 4) 2012.

Cychwyn

2. Daw darpariaethau canlynol Mesur y Gymraeg (Cymru) 2011 i rym ar 1 Ebrill 2012—
- (a) adrannau 2, 23, 138, 139 a 146 i'r graddau nad yw'r adrannau hyn eisoes mewn grym;
  - (b) Atodlenni 1, 4 a 12 i'r graddau nad yw'r Atodlenni hyn eisoes mewn grym;
  - (c) adrannau 3, 5 a 6;
  - (d) adran 7 ac eithrio
    - (i) isadrannau (2) a (6) lle mae'r isadrannau hynny'n ymwneud â Rhan 5,
    - (ii) is-adrannau (3)(b), (4), (8) a (10);
  - (e) Atodlen 2 ac eithrio paragraff 8(2)(a);
  - (f) adrannau 8 i 10 a 12 i 15;
  - (g) adran 16 ac eithrio isadrannau (2)(a) a (b);
  - (h) adrannau 17 i 19;
  - (i) cychwynnir Rhan 4 fel a ganlyn:
    - (i) Penodau 2 i 5,
    - (ii) Pennod 8, a
    - (iii) Pennod 9 ac eithrio adran 69;

- (j) Atodlenni 5 i 9;
- (k) Rhan 6;
- (l) paragraffau 9 a 18 o Atodlen 11 ac adran 120(4) i'r graddau y mae'n ymwneud â'r paragraffau hynny;
- (m) adrannau 134 i 137;
- (n) adran 140 ac eithrio'r canlynol:
  - (i) isadran (1)(c), a
  - (ii) isadrannau (1)(d) ac (e) lle mae'r isadrannau hynny yn cyfeirio at ymchwiliadau o dan Ran 5;
- (o) adran 141 ac eithrio'r canlynol:
  - (i) isbaragraff (a) o'r diffiniad o "achwynydd", a
  - (ii) isbaragraff (b) o'r diffiniad o "ymchwiliad";
- (p) adrannau 142, 143, 144(3)(b) a 147.

27 Mawrth 2012

Leighton Andrews
Y Gweinidog Addysg a Sgiliau, un o
Weinidogion Cymru

EXPLANATORY NOTE*(Nid yw'r nodyn hwn yn rhan o'r Gorchymyn)*

Gwneir y Gorchymyn hwn o dan adrannau 156(2) a 150(5) o Fesur y Gymraeg (Cymru) 2011 ac mae'n dwyn i rym ddarpariaethau yn y Mesur sy'n diddymu Bwrdd yr Iaith Gymraeg ac yn sefydlu swydd Comisiynydd y Gymraeg.

Bydd y darpariaethau a gychwynnir gan y Gorchymyn hwn yn sicrhau bod swyddogaethau'r Bwrdd o dan Ddeddf yr Iaith Gymraeg 1993 yn trosglwyddo i'r Comisiynydd. Mae'r Gorchymyn hwn hefyd yn cychwyn darpariaethau sy'n rhoi pwerau ychwanegol i'r Comisiynydd gan gynnwys pwerau a fydd yn galluogi'r Comisiynydd i wneud y gwaith paratoadol sydd ei angen ar gyfer cyflwyno safonau sy'n ymwneud â'r Gymraeg.

NOTE AS TO EARLIER COMMENCEMENT ORDERS*(Nid yw'r nodyn hwn yn rhan o'r Gorchymyn)*

Mae darpariaethau canlynol y Mesur wedi eu dwyn i rym drwy orchmynion cychwyn a wnaed cyn dyddiad y Gorchymyn hwn:

<i>Y ddarpariaeth</i>	<i>Y dyddiad cychwyn</i>	<i>Rhif O.S.</i>
adran 2(2) (yn rhannol)	28 Mehefin 2011	2011/1586 (Cy. 182)
adran 2(3) (yn rhannol)	28 Mehefin 2011	2011/1586 (Cy. 182)
adran 23(1) (yn rhannol)	10 Ionawr 2012	2012/46 (Cy.10)
adran 23(4)	10 Ionawr 2012	2012/46 (Cy.10)
adrannau 138 a 139	28 Mehefin 2011	2011/1586 (Cy. 182)
adran 146 (yn rhannol)	28 Mehefin 2011	2011/1586 (Cy. 182)
adrannau 148 a 149	5 Chwefror 2012	2012/223 (Cy.37)
Atodlen 1, paragraffau 3, 7, 8, 13 ac 21	28 Mehefin 2011	2011/1586 (Cy. 182)
Atodlen 4, paragraffau 1, 5, 10 ac 11	10 Ionawr 2012	2012/46 (Cy.10)
Atodlen 12, paragraffau 1, 2 a 6	28 Mehefin 2011	2011/1586 (Cy. 182)